

ԲԱԳՐԱՏ ՂԱԶԻՆՅԱՆ

Երևան քաղաքի Արաբկիր և Քանաքեռ-Զեյթուն վարչական շրջանների դատախազության դատախազ, արդարադատության առաջին դասի խորհրդական, իրավաբանական գիտությունների թեկնածու, դոցենտ

**ԳՈՐԾԱԴԻՐ ԻՇԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԻ
ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ԿԱԶՄԱՎՈՐՄԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ՎԱԿԱՆ ՀԻՄՔԵՐԸ
ՈՐՊԵՍ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ԿԱՅՈՒՆՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԱՐԴՅՈՒՆԱՎԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՆԱԽԱԴՍՄԱՆԱՆ**

Արդի սահմանադրաիրավական զարգացումների պայմաններում պետական իշխանության համակարգում տեղի ունեցող գործընթացների վերլուծությունը վկայում է, որ իշխանության ցանկացած թևի պարագայում, ի թիվս այլ հատկանիշների և բնութագրիչների, առաջնային պլան է մղվում կայուն և արդյունավետ համակարգի կազմավորումը, որտեղ կարևոր դերակատարում ունեն մի շարք գործոններ: Բնական է, որ պետական իշխանության համակարգում գործադիր իշխանությունն, ի տարբերություն օրենսդիր և դատական իշխանությունների, իր ինստիտուցիոնալ և գործառնական առանձնահատկություններով ունակ է առավել արագ և վճռականորեն արձագանքել և դիմակայել առկա մարտահրավերներին¹:

Ժամանակին համընթաց ձևավորվող պետական իշխանության համակարգում անհրաժեշտ և բավարար լիազորություններով օժտված ուժեղ գործադիր իշխանություն ունենալու շեշտադրումը առաջնային պլան է մղում գործադիր իշխանության մարմինների կայուն համակարգի կազմավորման և նրա գործունեության շարունակականության ապահովման հրամայականը՝ սահմանադրի կողմից համարժեք սահմանադրաիրավական հիմքերի ամրագրման պայմաններում, ինչն, ըստ էության, իր առաջնային ուղղակի ազդեցությունն է թողնում համակարգի գործունեության արդյունավետության վրա:

Այս տեսանկյունից կարևոր նշանակու-

թյուն ունի գործադիր իշխանության մարմինների համակարգի կազմավորման սահմանադրաիրավական հիմքերն ամրագրող իրավականոնակարգումների ուսումնասիրությունը և վերլուծությունը, ինչը հնարավորություն կտա բացահայտել դրանցում առկա խնդիրները և առաջադրել համարժեք լուծումներ դրանց հաղթահարման նպատակով:

Ներպետական սահմանադրաիրավական զարգացումների համեմատական վերլուծությունը ցույց տվեց, որ գործադիր իշխանության մարմինների համակարգի կազմավորման սահմանադրաիրավական հիմքերը գրեթե մշտապես ենթարկվել են փոփոխությունների, որպիսի մոտեցումն ուղղակիորեն իր բացասական ազդեցությունն է թողել համակարգի կայունության և արդյունավետության վրա: Մասնավորապես՝ 1995 թվականի խմբագրությամբ ՀՀ Սահմանադրության ընդունմամբ ամրագրվեց, որ կառավարության կառուցվածքը և գործունեության կարգը վարչապետի ներկայացմամբ սահմանվում է Հանրապետության Նախագահի կողմից: Հիմք ընդունելով հիշյալ սահմանադրական կանոնակարգումը՝ նշված հարցերն իրենց կարգավորումը ստացան Հանրապետության Նախագահի՝ 1995 թվականի հուլիսի 25-ի՝ «ՀՀ կառավարության կառուցվածքը և գործունեության կարգը սահմանելու մասին» թիվ ՆՀ-456 հրամանագրով, ինչպես նաև 2002 թվականի մարտի 16-ի՝ «ՀՀ կառավարության կառուցվածքը սահմանելու մա-

1. <https://www.yalelawjournal.org/essay/executive-branch-usurpation-of-power-corporations-and-capital-markets>.

սին» թիվ ՆՀ-1063 հրամանագրով:

2005 թվականի խմբագրությամբ ՀՀ Սահմանադրության 85-րդ հոդվածի 6-րդ մասով ամրագրվեց, որ կառավարության կառուցվածքը կառավարության առաջարկությամբ սահմանվում է օրենքով: Այսինքն՝ կատարված փոփոխությունների արդյունքում կառավարությունն իր կառուցվածքի վերաբերյալ առաջարկություն էր ներկայացնում Ազգային ժողով, որի սահմանումը վերջինիս բացառիկ իրավասությունն է: Ազգային ժողովն օրենքով ամրագրելով կառավարության կառուցվածքը՝ դրանով իսկ սահմանում էր նաև կառավարության կազմը: Ուստի, կառավարություն կազմավորելիս Հանրապետության Նախագահն ու վարչապետը պարտավոր են գործել օրենքով սահմանված կառավարության կառուցվածքի շրջանակներում²:

Ակնհայտ է, որ 2005 թվականի սահմանադրական փոփոխություններով էապես սահմանափակվեց պետության գլխի գործառնական դերակատարումն այս հարցում: Դրա արդյունքում՝ 2008 թվականի հունիսի 17-ին ՀՀ Ազգային ժողովի կողմից ընդունվեց «Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կառուցվածքի մասին» ՀՀ օրենքը:

2015 թվականի խմբագրությամբ ՀՀ Սահմանադրության 147-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ նախարարությունների ցանկը և կառավարության գործունեության կարգը կառավարության ներկայացմամբ սահմանվում են օրենքով: 2018 թվականի մարտի 23-ին ՀՀ Ազգային ժողովն ընդունեց «ՀՀ կառավարության կառուցվածքի և գործունեության մասին» ՀՀ օրենքը, որի 1-ին հոդվածի համաձայն՝ այն սահմանում է կառավարության կազմը, կառուցվածքը և գործունեության կարգը՝ Սահմանադրության 147-րդ հոդվածին համապատասխան, ինչպես նաև Կառավարության անդամների գործունեության երաշխիքները:

Գտնում ենք, որ միանշանակ ողջունելի է սահմանադրի մոտեցումն այս հարցում, քանի որ դրա արդյունքում բացառապես օրենսդրական կարգավորման դաշտ են տեղափոխվել գործադիր իշխանության մարմինների համակարգի կազմավորման և գործունեության կազմակերպման հարցերը: Նմանատիպ իրավակարգավորման մոդելը, կարծում ենք, հնարավորություն կտա որոշակի առումով գործադիր իշխանության մարմինների համակարգը զերծ պահել տարաբնույթ «քաղաքական» և «ոչ քաղաքական» գործոնների ազդեցության ներքո կատարվող անհիմն, անհարկի և հապճեպ փոփոխություններից, ինչն, անխոս, իր դրական ազդեցությունը կունենա նաև համակարգի կայունության և գործունեության արդյունավետության նկատմամբ: Այս առումով բավական է միայն հիշատակել, որ Հայաստանի Հանրապետության գործադիր իշխանության մարմինների համակարգում մինչ օրս կատարված փոփոխությունների արդյունքում մի շարք նախարարություններ, շատ հաճախ առանց որևէ պատշաճ հիմնավորման և գործառությանը հստակ վերլուծության, միավորվեցին կամ տարանջատվեցին, իսկ որոշ նախարարություններ վերակազմավորվեցին կառավարությանն առընթեր պետական կառավարման մարմինների³:

Հարկ է նկատել, որ փոփոխությունների նման տրամաբանությունից գործադիր իշխանության մարմինների համակարգը զերծ չի մնացել նաև առկա օրենսդրական կարգավորման պայմաններում: Մասնավորապես՝ 2008 թվականի հունիսի 17-ին «ՀՀ կառավարության կառուցվածքի մասին» ՀՀ օրենքի ընդունումից ի վեր ՀՀ կառավարության կառուցվածքը փոփոխության է ենթարկվել թվով 5 անգամ⁴, իսկ 2018 թվականի մարտի 23-ին «ՀՀ կառավարության կառուցվածքի և գործունեության մասին» ՀՀ օրենքի ընդունումից հետո ՀՀ

2. Տես՝ Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրության մեկնաբանություններ / ընդհանուր խմբագրությամբ՝ Գ. Հարությունյանի, Ա. Վաղարշյանի.- Եր., «Իրավունք», 2010.- էջ 848:

3. Օրինակ՝ Հանրապետության Նախագահի 2016 թվականի փետրվարի 24-ի թիվ ՆՀ-196-Ա հրամանագրով 2014 թվականի դեկտեմբերի 1-ի թիվ ՆՀ-602-Ա հրամանագրով ստեղծված ՀՀ տարածքային կառավարման և արտակարգ իրավիճակների նախարարությունը վերակազմակերպվեց ՀՀ տարածքային կառավարման և զարգացման նախարարության և ՀՀ արտակարգ իրավիճակների նախարարության: 2016 թվականի հոկտեմբերի 8-ի թիվ ՆՀ-1091-Ն հրամանագրով Հայաստանի Հանրապետության քաղաքաշինության նախարարությունը վերակազմավորման ձևով վերակազմակերպվեց Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր քաղաքաշինության պետական կոմիտեի:

4. <https://www.arlis.am/DocumentView.aspx?docid=44544>.

կառավարության կազմը և կառուցվածքը ենթարկվել են արմատական փոփոխությունների 2019 թվականի մայիսի 08-ին ընդունված օրենքով, ըստ որի՝ պետական կառավարման առանձին բնագավառների և դրանց կառավարման գործառույթների միավորման կամ տարանջատման արդյունքում ՀՀ կառավարության կառուցվածքում նախատեսվեցին թվով 12 նախարարություններ⁵:

Միաժամանակ, հարկ է արձանագրել, որ 2015 թվականի խմբագրությամբ ՀՀ սահմանադրության 103-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ Ազգային ժողովի կանոնակարգը, Ընտրական օրենսգիրքը, Դատական օրենսգիրքը, Սահմանադրական դատարանի մասին օրենքը, Հանրաքվեի մասին օրենքը, Կուսակցությունների մասին օրենքը և Մարդու իրավունքների պաշտպանի մասին օրենքը սահմանադրական օրենքներն են և ընդունվում են պատգամավորների ընդհանուր թվի ձայների առավազն երեք հինգերորդով: Նույն հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ օրենքները, Ազգային ժողովի որոշումները, հայտարարությունները և ուղերձները, բացառությամբ Սահմանադրությամբ սահմանված դեպքերի, ընդունվում են քվեարկությանը մասնակցող պատգամավորների ձայների մեծամասնությամբ, եթե քվեարկությանը մասնակցել է պատգամավորների ընդհանուր թվի կեսից ավելին: Հիշյալ սահմանադրական նորմերի համադրված դիտարկումը թույլ է տալիս արձանագրել, որ 2015 թվականի խմբագրությամբ ՀՀ Սահմանադրությամբ ևս գործադիր իշխանության սահմանադրաիրավական կարգավիճակի օրենսդրական կարգավորման հարցում նախատեսվեց տարբերակված մոտեցում, քանի որ դրա մարմինների համակարգի և գործունեության կազմակերպման կանոնակարգումը, պետական իշխանության մյուս թևերի համեմատությամբ, տեղափոխվել է հասարակ օրենսդրական կարգավորման դաշտ և սահմանվում է ոչ թե սահմանադրական, այլ հասարակ օրենքով՝ ընդունվելով քվեարկությանը մասնակցող պատգամավորների ձայների մեծամասնությամբ, եթե քվեարկությանը մասնակցել է պատգամավորների ընդհանուր թվի կեսից ավելին:

Մեր կարծիքով, այս մոտեցումը չի բխում

իշխանությունների բաժանման և հավասարակշռման սահմանադրական սկզբունքից, քանի որ դրանով խախտվում է պետական իշխանության թևերի իրավահավասարությունը, որպիսի պայմաններում դրանցից երկուսի կազմավորման և գործունեությանն առնչվող հարցերը կարգավորված են Սահմանադրությամբ և սահմանադրական օրենքով, իսկ գործադիր իշխանության պարագայում ամրագրվել է հասարակ օրենսդրական կարգավորման մոդել, ինչն ուղղակիորեն իր բացասական ազդեցությունն է թողնում համակարգի կայունության վրա՝ հնարավոր դարձնելով խորհրդարանի ձայների համեմատաբար ցածր համամասնությամբ դրա փոփոխումը: Այդ իսկ պատճառով, առաջարկում ենք գործադիր իշխանության սահմանադրաիրավական կարգավիճակը ևս ամրագրել սահմանադրական օրենքով, որպիսի պարագայում խորհրդարանը զերծ կմնա այս հարցում հապճեպ լուծումներից և հնարավորություն կստանա հարցերն առավել խորը վերլուծության առարկա դարձնելով ընդունել հիմնավորված և պատճառաբանված օրենսդրական լուծումներ՝ չխաթարելով գործադիր իշխանության մարմինների համակարգի կայունությունը և գործունեության արդյունավետությունը:

Դրա հետ մեկտեղ, հարկ է նկատել, որ 2015 թվականի խմբագրությամբ ՀՀ Սահմանադրությունը զերծ չէ նաև այլ խնդրահարույց լուծումներից: Մասնավորապես՝ ՀՀ սահմանադրության 147-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ նախարարությունների ցանկը և Կառավարության գործունեության կարգը Կառավարության ներկայացմամբ սահմանվում են օրենքով: Միաժամանակ, 159-րդ հոդվածը սահմանում է, որ պետական կառավարման համակարգի մարմիններն են նախարարությունները, ինչպես նաև Կառավարությանը, վարչապետին և նախարարություններին ենթակա այլ մարմիններ, որոնց կազմավորման կարգը և լիազորությունները սահմանվում են օրենքով:

Տվյալ դեպքում, վերոհիշյալ իրավական նորմերի վերլուծությունը վկայում է, որ գործադիր իշխանության մարմինների համակարգը առկա իրավական կարգավորմամբ սահման-

5. <https://www.arlis.am/DocumentView.aspx?docid=130615>.

վում է երկու առանձին նորմատիվ-իրավական ակտերով, մասնավորապես՝ «ՀՀ կառավարության կառուցվածքի և գործունեության մասին» և «Պետական կառավարման համակարգի մարմինների մասին» ՀՀ օրենքներով, որոնց ընդունման հիմքում ընկած են ՀՀ Սահմանադրության 147-րդ և 159-րդ հոդվածների պահանջները: Ընդ որում՝ հիշյալ իրավական ակտերի հիմնական տարբերությունը ուսումնասիրության առարկա հարցի տեսանկյունից կայանում է նրանում, որ մի իրավական ակտով սահմանված է նախարարությունների ցանկը, իսկ մյուսով՝ պետական կառավարման համակարգի մարմինները, այդ թվում՝ նախարարությունները: Գտնում ենք, որ նմանատիպ «համալիր» իրավակարգավորումը խնդրահարույց է իրավական որոշակիության ապահովման տեսանկյունից, քանի որ եթե մեկ համալիր իրավական ակտով կանոնակարգվում է պետական կառավարման համակարգն ամբողջությամբ, ապա որևէ այլ իրավական ակտով չեն կարող սահմանվել կամ արհեստականորեն կանոնակարգվել դրա բաղկացուցիչ տարրերը կամ դրանց ներկայացվող պահանջները: Այսինքն, այս պարագայում ստացվում է, որ միևնույն հարցը կանոնակարգվում է 2 տարբեր իրավական ակտերով: Ընդ որում՝ ուշագրավ է, որ առկա կարգավորմամբ գործադիր իշխանության համակարգն արհեստականորեն նույնացվել է պետական կառավարման համակարգի հետ այն դեպքում, երբ իրենց սահմանադրաիրավական բովանդակությամբ այդ երկու հասկացությունները միմյանցից էապես տարբեր են:

Այսպես՝ պետական կառավարում եզրույթը պետք է դիտարկել երկու իմաստով՝ լայն և նեղ: Լայն իմաստով դիտարկելիս այն իրենից ներկայացնում է պետության կանոնակարգող ներգործությունն ուղղված հասարակական հարաբերությունների նկատմամբ դրանց՝ որոշակի իրավիճակի բերելուն: Այս իմաստով դիտարկելիս պետական կառավարումն իրականացվում է որչ պետական ապարատի կողմից և հանդիսանում է որչ պետական իշխանության գործառույթը և նպատակը: Սոցիալական կառավարման այլ տարատեսակներից այն տարբերվում է իր հանրային իշխանական և իրավական բնույթով: Պետական կառավարումն իրականացվում է վարքագծի համապարտադիր կանոնների՝ իրավական նորմերի սահմանման

և նրանց կատարման ապահովման միջոցով՝ անհրաժեշտության դեպքում կիրառելով պետական հարկադրանքի միջոցներ: Ընդ որում՝ պետական կառավարման բաղկացուցիչ մաս հանդիսացող գործունեության բոլոր տեսակները կարգավորվում են իրավական նորմերով և պետական կառավարման իրականացման ժամանակ բոլոր պետական մարմինները և պաշտոնատար անձինք գործում են այն ձևերով և կարգով, որոնք սահմանված են Սահմանադրությամբ, օրենքներով և նորմատիվ իրավական այլ ակտերով նախատեսված իրենց իրավասությամբ:

Նեղ իմաստով դիտարկելիս պետական կառավարումն իրենից ներկայացնում է գործադիր իշխանության մարմինների կողմից իրականացվող, սոցիալական հարաբերությունների որոշակի օբյեկտների և բնագավառների, ինչպես օրինակ՝ պետական սեփականություն, կրթություն, առողջապահություն, պաշտպանություն, սոցիալական ապահովություն, ամենօրյա անմիջական կառավարմանն ուղղված գործադիր-կարգադրիչ գործունեություն: Պետական կառավարումը կրում է խիստ ենթաօրենսդրական բնույթ, այսինքն՝ իրականացվում է օրենքի հիման վրա և ի կատարումն օրենքի պահանջների: Պետական կառավարման նկատմամբ վերահսկողության իրականացման իրավասությունը վերապահվում է օրենսդիր և դատական իշխանության մարմիններին:

Վերոգրյալի հաշվառմամբ, կարելի է եզրակացնել, որ գործադիր իշխանությունը նույնական չէ պետական կառավարման հետ, քանի որ վերջինս հանդես է գալիս որպես պետական-իշխանական գործունեության որոշակի տարատեսակ, որի շրջանակներում գործնականում իրականացվում է գործադիր իշխանությունը: Գործադիր իշխանությունն ըստ էության առավելապես քաղաքական-իրավական կատեգորիա է, իսկ պետական կառավարումը՝ կազմակերպական-իրավական: Այն իր գործառույթային նշանակությամբ ըստ էության կազմում է պետական կառավարչական գործունեության բովանդակությունը:

Այսինքն, պետական կառավարումն իր գործառնական նշանակությամբ ոչ այլինչ է, եթե ոչ պետական-իշխանական գործունեության տարատեսակ, որի շրջանակներում իրագործվում է գործադիր իշխանությունը: Չնայած վերոնշյալ հասկացությունների նույնացման վե-

● ՕՐԵՆԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ № 116 2020

րաբերյալ առկա մոտեցումներին, գտնում ենք, որ այնուամենայնիվ հիշյալ հասկացությունները չեն կարող փոխարինել միմյանց: Դա թերևս պայմանավորված է նրանով, որ գործադիր իշխանության խնդիրները գործնականում իրականացվում են պետական գործունեության այնպիսի տարատեսակի շրջանակներում, ինչպիսին պետական կառավարումն է:

Ուստի, գտնում ենք, որ ինչպես ՀՀ Սահմանադրության, այնպես էլ օրենսդրության եզրութաբանության միասնականության ապահովման տեսանկյունից, անհրաժեշտ է հիշյալ հասկացությունները փոխարինել միասնական՝ «գործադիր իշխանության մարմիններ» եզրույթով, ինչը թույլ կտա խուսափել սահմանադրական և օրենսդրական նորմերի տարաբնույթ մեկնաբանություններից:

Ելնելով վերոգրյալից՝ առաջարկում ենք ՀՀ սահմանադրության 147-րդ հոդվածի 2-րդ մասում սահմանափակվել միայն կառավարության գործունեության կարգի կանոնակարգման սահմանադրաիրավական հիմքերի սահմանամբ, իսկ 159-րդ հոդվածը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ. «Գործադիր իշխանության մարմինների համակարգն են կազմում նախարարությունները, ինչպես նաև Կառավարությանը, վարչապետին և նախարարություններին ենթակա այլ մարմիններ, որոնց կազմավորման կարգը և լիազորությունները սահմանվում են սահմանադրական օրենքով»:

Ինչպես նշվեց վերոշարադրյալում, 2015 թվականի խմբագրությամբ ՀՀ Սահմանադրության 159-րդ հոդվածով սպառիչ թվարկվեցին այն մարմինները, որոնք պետք է գործադիր իշխանության մարմինների համակարգում: Ի մասնավորի՝ 2018 թվականից դրանք են նախարարությունները, ինչպես նաև կառավարությանը, վարչապետին և նախարարություններին ենթակա այլ մարմինները:

Միաժամանակ, «Պետական կառավարման համակարգի մարմինների մասին» ՀՀ օրենքի վերլուծությունը թույլ տվեց արձանագրել, որ առկա իրավական կարգավորմամբ հիշյալ խումբ մարմինների պարագայում բավարար չափով հստակեցված չէ դրանց միջև գործառնական տարանջատումը և չեն բացահայտված համակարգի կառուցման հիմնական սկզբունքները: Չնայած այն բանին, որ նրանք, ըստ էության, կոչված են իրականացնելու միևնույն պետաիշխանական գործառույթը, սա-

կայն, պարզ չէ, թե ինչ իրավական և գործառնական սահմանագիծ է դրված այդ մարմինների տարանջատման հիմքում: Ինչ մոտեցում է դրվել կառավարվող բնագավառների տարբերական հիմքում: Ինչու՞ որոշակի բնագավառների պետական քաղաքականությունը պետք է մշակվի և իրականացվի նախարարության կողմից, իսկ որոշ բնագավառների պետական քաղաքականությունը միայն պետք է իրականացվի կառավարությանը ենթակա մարմնի կողմից, իսկ առանձին դեպքերում՝ դրանք պետք է աջակցեն դրա իրականացմանը: Բացահայտված չեն նաև տարբեր պետական մարմինների միջև ներհամակարգային գործառնական փոխհարաբերությունների բովանդակությունը:

Ելնելով վերոհիշյալ սահմանադրաիրավական կարգավորումների բովանդակային առանձնահատկություններից և հաշվի առնելով գործադիր իշխանության մարմինների համակարգում ինստիտուցիոնալ և գործառնական հստակ տարանջատման իրականացման անհրաժեշտությունը՝ առաջարկում ենք այդ խումբ պետական մարմիններից յուրաքանչյուրի համար սահմանադրական օրենքի մակարդակով ամրագրել հետևյալ իրավական կարգավիճակը.

Նախարարություն - գործադիր իշխանության մարմին, որը մշակում և իրականացնում է կառավարության քաղաքականությունը հասարակական կյանքի տարբեր բնագավառներում՝ համապատասխան ենթաօրենսդրական նորմատիվ-իրավական ակտերով կանոնակարգելով դրանցում առաջացող կառավարչական հարաբերությունները:

Կառավարությանը ենթակա պետական մարմին - գործադիր իշխանության մարմին, որը կոչված է հասարակական կյանքի տարբեր բնագավառներում ապահովել պետական ծառայությունների մատուցումը, ինչպես նաև իրականացնել իրավակիրառական բնույթ ունեցող այլ պետական գործառույթներ:

Վարչապետին ենթակա պետական մարմին - հասարակական կյանքի տարբեր բնագավառներում հսկողական կամ վերահսկողական գործառույթներով օժտված գործադիր իշխանության մարմին, որն անմիջականորեն ենթակա և հաշվետու է կառավարության ղեկավարին:

Նախարարություններին ենթակա պետական մարմին - գործադիր իշխանության

մարմին, որը գործում է նախարարության գործառույթները ուղղակիորեն բխում են նա-
համակարգում, իսկ նրա գործունեության խարարության կանոնադրական խնդիրներից
նպատակները և խնդիրները, ինչպես նաև և կոչված են դրանց գործադրմանը:

ԲԱԳՐԱՏ ՂԱԶԻՆՅԱՆ

Երևան քաղաքի Արաբկիր և Քանաքեռ-Զեյթուն վարչական շրջանների դատախազության դատախազ, արդարադատության առաջին դասի խորհրդական, իրավաբանական գիտությունների թեկնածու, դոցենտ

ԳՈՐԾԱԴԻՐ ԻՇԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԻ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ԿԱԶՄԱՎՈՐՄԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԻՐԱՎԱԿԱՆ ՀԻՄՔԵՐԸ ՈՐՊԵՍ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ԿԱՅՈՒՆՈՒԹՅԱՆ և ԱՐԴՅՈՒՆԱՎԵՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՊԱՅՄԱՆ

Սույն հոդվածի շրջանակներում կատարված ուսումնասիրությամբ հեղինակը առանձին հարցադրումների դիտարկման և վերլուծության հիման վրա բացահայտել է գործադիր իշխանության մարմինների համակարգի կազմավորման հարցում առկա մի շարք հիմնախնդիրներ և առաջարկել է դրանց լուծման ուղիներ:

Բանալի բառեր. պետական իշխանության կայուն և արդյունավետ համակարգ, պետական կառավարման համակարգ, գործադիր իշխանության մարմինների համակարգ, պետական իշխանության թև:

БАГРАТ КАЗИНЯН

Прокурор прокуратуры административных районов Арабкир и Канакер-Зейтун города Еревана, Советник юстиции первого класса, кандидат юридических наук, доцент

КОНСТИТУЦИОННО-ПРАВОВЫЕ ОСНОВЫ ФОРМИРОВАНИЯ СИСТЕМЫ ОРГАНОВ ИСПОЛНИТЕЛЬНОЙ ВЛАСТИ КАК УСЛОВИЕ СТАБИЛЬНОСТИ И ЭФФЕКТИВНОСТИ СИСТЕМЫ

В данной статье автором был выявлен ряд проблем формирования системы органов исполнительной власти на основе наблюдения и анализа отдельных вопросов и предложены пути их решения.

Ключевые слова: устойчивая и эффективная система государственной власти, система государственного управления, система органов исполнительной власти, ветвь государственной власти.

BAGRAT CHAZINYAN

Prosecutor of the prosecutor's office of the Arabkir and Kanaker-Zeytun administrative districts of Yerevan, First Class Councillor of Justice, PhD of Law, Associate Professor

CONSTITUTIONAL BASIS OF THE FORMATION OF THE EXECUTIVE BODY SYSTEM AS A PRECONDITION FOR STABILITY AND EFFECTIVENESS

In this article, the author has identified a number of problems in the mechanism formation of the system of executive bodies, based on the observation and analysis of particular questions and suggested ways of solving them.

Keywords: Sustainable and Effective System of State Power, System of Public Administration, System of Executive Bodies, State Power Wing.